

Anmälningsplikt vid idrottsarrangemang

Sammanfattning

Med begagnande av sin initiativrätt i 3 kap. 7 § riksdagsordningen föreslår utskottet att riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om att snarast återkomma med ett förslag om anmälningsplikt som ska kunna träda i kraft 2012.

I betänkandet finns två reservationer M, FP, C, SD och KD.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	6
Reservationer	7
1. Anmälningssplikt (M, FP, C, KD)	7
2. Anmälningssplikt (SD)	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anmälningssplikt

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om anmälningssplikt.

Reservation 1 (M, FP, C, KD)

Reservation 2 (SD)

Stockholm den 14 juni 2011

På justitieutskottets vägnar

Kerstin Haglö

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kerstin Haglö (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Ulrika Karlsson i Uppsala (M), Christer Adelsbo (S), Helena Bouveng (M), Elin Lundgren (S), Johan Pehrson (FP), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Kent Ekeröth (SD), Lena Olsson (V), Mattias Jonsson (S), Agneta Börjesson (MP) och Otto von Arnold (KD).

Redogörelse för ärendet

S-ledamöterna i justitieutskottet har föreslagit att utskottet, med begagnande av sin initiativrätt i 3 kap. 7 § riksdagsordningen, ska föreslå att riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om att snarast återkomma till riksdagen med ett förslag om anmälningsplikt som ska kunna träda i kraft 2012.

SD-ledamoten har för sin del föreslagit ett tillkännagivande om att frågan om anmälningsplikt samt vissa andra angivna åtgärder bör utredas med prioritet.

Utskottets beslut har fattats med ordförandens utslagsröst och sedan SD-ledamoten avstått från att delta i huvudvoteringen.

Bakgrund

Lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang (tillträdesförbudslagen) tillkom för att förstärka skyddet mot läktarvåld, skadegörelse och annan brottslighet inne på och utanför idrottsarenor (prop. 2004/05:77, bet. 2004/05:JuU32, rskr. 2004/05:238). Enligt tillträdesförbudslagen kan en person förbjudas att besöka ett idrottsarrangemang som anordnas på en idrottsanläggning, om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att han eller hon kommer att begå brott under idrottsarrangemanget. Ett tillträdesförbud beslutas av åklagare. Lagen ändrades den 1 april 2009 för att öka skyddet mot ordningsstörningar vid idrottsarrangemang. Bland annat infördes en möjlighet även för polismyndigheter att anmäla behov av tillträdesförbud till åklagare; tidigare kunde enbart idrottsorganisationer ansöka om tillträdesförbud. Vidare infördes en möjlighet för åklagare att meddela interimistiska tillträdesförbud, om ett slutligt avgörande av frågan om tillträdesförbud av särskilda skäl inte kan avvaktas. Det infördes också en bestämmelse om att den som stör ordningen eller äventyrar säkerheten vid ett idrottsarrangemang är skyldig att på tillsägelse av polisman följa med till förhör, om det kan antas att det föreligger förutsättningar för interimistiskt tillträdesförbud. Vägrar han eller hon utan giltig orsak att följa med får polismannen ta med honom eller henne till förhöret.

Frågan om s.k. anmälningsplikt har diskuterats i olika sammanhang. Anmälningsplikt har beskrivits så att personer med tillträdesförbud eller som är dömda för våldsbrott eller ordningsstörningar relaterade till idrottsarrangemang ska kunna åläggas en skyldighet att anmäla sig hos polisen vid tidpunkten för idrottsarrangemang, för att omöjliggöra för dem att befinna sig vid idrottsarenan vid arrangemanget.

Den 24 mars 2011 tillsatte regeringen en särskild utredare som i egenkap av nationell samordnare löpande ska lämna förslag till hur brottslighet i samband med idrottsarrangemang kan motverkas. Utredaren ska

också medverka till en förbättrad samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer på central, regional och lokal nivå. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2013 (dir. 2011:22).

Utskottets överväganden

Trots genomförd lagstiftning och andra åtgärder är idrottsrelaterad brottslighet, främst inom fotboll och ishockey, alltjämt ett stort problem. Det kan röra sig om slagsmål inne på arenan, ordningsstörningar runt arenan eller skadegörelse på transportmedel, närliggande restauranger och butiker. Idrottsrelaterad brottslighet begås också vid andra tidpunkter och på andra platser än i anslutning till själva idrottsarrangemangen.

Enligt utskottets mening måste arbetet med att motverka och bekämpa den idrottsrelaterade brottsligheten fortsätta. Utskottet ser därför positivt på den utredning som tillsatts för att löpande lämna förslag för att motverka idrottsrelaterad brottslighet.

Utskottet menar att en prioriterad åtgärd – som inte omnämns i utredningsdirektiven – är att snarast införa anmälningsskyldighet för personer med tillträdesförbud eller som har dömts för våldsbrott eller ordningsstörning relaterad till idrottsevenemang. Det skulle innebära större möjligheter att hålla kända bråkmakare borta från arenorna och att undvika bråk, våld och skadegörelse som uppkommer i anknytning till idrottsevenemang. En sådan anmälningsskyldighet ska givetvis utformas i enlighet med de regler som gäller i fråga om grundlagsfästa rättigheter enligt regeringsformen och Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Åtgärden måste utformas så att den inte går längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett begränsningen.

Frågan om anmälningsskyldighet bör enligt utskottets mening utredas med prioritet, och regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med ett förslag till anmälningsskyldighet enligt ovan, som ska träda i kraft 2012. Utskottet föreslår därför, med begagnande av sin initiativrätt, att vad utskottet nu anför ges regeringen till känna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer.

1. Anmälningssplikt (M, FP, C, KD)

av Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Ulrika Karlsson i Uppsala (M), Helena Bouveng (M), Johan Pehrson (FP), Patrick Reslow (M) och Otto von Arnold (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår utskottets förslag.

Ställningstagande

Enligt vår mening måste arbetet med att motverka och bekämpa brottslighet i samband med idrottsarrangemang fortsätta. Vi ser därför positivt på den utredning som har tillsatts för att löpande lämna förslag för att motverka denna typ av brottslighet. Enligt vår mening är det viktigt att fortsätta att hitta ytterligare åtgärder mot våld, skadegörelse och annan brottslighet i samband med idrottsarrangemang. Den nationella samordnaren som regeringen har tillsatt kan, inom ramen för sitt uppdrag, ta upp frågan om anmälningssplikt och lämna ett delbetänkande så fort frågan är färdigutredd.

Frågan, som väcker principiellt viktiga frågor om grundlagsfästa rättigheter om rörelsefrihet, kräver noggranna avvägningar. Det är enligt vår mening därför inte lämpligt att på förhand ange att regeringen ska återkomma med ett förslag om anmälningssplikt även om exempelvis Lagrådet skulle avstyrka ett sådant förslag. I stället bör frågan utredas om en sådan lagstiftning bör införas. Det måste poängteras att det är en ovanlig åtgärd att styra en utredning att komma fram till ett visst förslag; det normala och rimliga är att låta den tillsatta utredaren se över frågan och därefter avgöra om något förslag ska läggas. Enligt vår mening bör utskottsinitiativet därför avslås.

2. Anmälningssplikt (SD)

av Kent Ekeröth (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till att skärpa lagstiftningen rörande idrottsrelaterat våld och störningar. Det utskottsinitiativ som Socialdemokraterna har lagt fram tar emellertid inte hänsyn till lämpligheten i att införa anmälningssplikt, vilket är en utredares uppdrag att yttra sig om, utan innebär att lagförslaget ska tas fram oavsett vad utredaren kommer fram till. Eftersom frågan om anmälningssplikt inte har utretts, i alla fall inte vad jag fått presenterat, anser jag inte att jag kan stödja S-ledamöternas förslag till utskottsinitiativ. Jag vill i stället ge utredaren i uppdrag att prioritera frågan och återkomma med sina resultat så att ett lagförslag eventuellt kan införas om invändningarna däremot inte väger över.

Utöver detta vill jag i samband med en sådan prioriterad utredning se andra åtgärder, som t.ex. elektronisk fotboja vilket Rikspolisstyrelsen vill undersöka, utreda för att kunna ställa det i relation till anmälningssplikten.

Då inget av ovanstående återfinns i betänkandet stödjer jag inte det av S-ledamöterna framlagda förslaget till utskottsinitiativ. Jag anser dock att ett utskottsinitiativ bör tas med det innehåll som jag har beskrivit ovan.